

Seat No. : _____

MG-115

March-2019

B.A., Sem.-III

(EC-II) 204 : Sociology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) પ્રશ્નપત્રમાં પ્રશ્નનો જે ક્રમાંક હોય તે જ લખવો.

(2) બધાં પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

1. (A) ગ્રામ સમુદાયનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો વર્ણવો.

14

અથવા

સામાજિક વિકાસનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો :

4

(1) સાચું ભારત _____ માં સમાયેલું છે. (ગામડાં, શહેરો, આદિવાસી સમુદાય)

(2) ગ્રામ સમુદાયોમાં _____ જીવનનું પ્રાધાન્ય રહેલું છે. (પ્રણાલિકાગત, વારસાગત, હસ્તગત)

(3) વિકાસ એ _____ લાવતી પ્રક્રિયા છે. (પરિવર્તન, પરાવર્તન, અવરોધ)

(4) સામાજિક પરિવર્તનું કદ અને _____ એ વિકાસની અગત્યની બાબતો છે.

(સંખ્યાત્મકતા, ગુણવત્તા, એનોમી)

2. (A) સામાજિક સમસ્યાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના લક્ષણો વર્ણવો.

14

અથવા

બાળ લગ્ન, વૈધવ્ય અને અંધશ્રદ્ધા જેવા સામાજિક કુરિવાજો વર્ણવો.

(B) ખાલી જગ્યા પૂરો :

4

(1) _____ એ ભારતીય સમાજનું કલંક છે. (અસ્પૃશ્યતા, ઝૂંપડપટ્ટી, ગંદા વસવાટો)

(2) ગામડાંઓમાં _____ એ આજે પણ એક અભિશાપ અને અપશુકનિયાળ ગણાય છે.

(વૈધવ્ય, સ્ત્રી શિક્ષણ, સ્વાવલંબન)

(3) જમીનની અસમાન વહેંચણીની સમસ્યાના ઉકેલ માટે ભૂદાન ચળવળ _____ એ ચલાવેલી.

(વિનોબાજી, ગાંધીજી, સરદાર પટેલ)

(4) _____ એ વર્તનની એક એવી રીત છે જે સમાજને નુકસાન કરે છે.

(સામાજિક સમસ્યા, સામાજિક પરિવર્તન, સામાજિક સુગ્રથન)

3. (A) પંચાયતી રાજનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી તેના ઉદ્દેશ્યો વર્ણવો. 14

અથવા

પંચાયતી રાજની ગ્રામ્ય સમાજ પર અસરો વર્ણવો.

(B) ખરાં ખોટાની નિશાની કરો : 3

- (1) પંચાયતી રાજના અમલથી ગ્રામ સમાજમાં લોકશાહીનાં મૂલ્યોને વેગ મળેલ છે.
- (2) સુભાષચંદ્ર બોઝે પંચાયતી રાજને 'મહાન ક્રાંતિકારી પ્રયોગ' તરીકે ઓળખાવેલ છે.
- (3) પંચાયતી રાજ એટલે સત્તાનું વિકેન્દ્રીકરણ

4. (A) મહિલા સરપંચ વિશે નોંધ લખો. 14

અથવા

ગ્રામ સેવકની ભૂમિકા સવિસ્તારપૂર્વક વર્ણવો.

(B) ખરાં ખોટાની નિશાની કરો : 3

- (1) સરપંચ ગ્રામ પંચાયતનો વડો નથી.
- (2) ગાંધીજીએ સ્ત્રીને પુરૂષ કરતાં વધારે શક્તિશાળી અને સહનશીલતાવાળી ગણી છે.
- (3) મહિલાઓ અસરકારક નેતૃત્વ કરે ત્યારે તેને પદથી હટાવવાનો પ્રયાસ થતો નથી.

Seat No. : _____

MG-115

March-2019

B.A., Sem.-III

(EC-II) 204 : Sociology

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Write the same question numbers as mentioned in question papers.
(2) All questions are compulsory.

1. (A) Clarify the meaning of Rural Community and describe its characteristics. **14**

OR

Clarify the meaning of Social Development and explain its importance.

- (B) Fill in the blanks : **4**

- (1) Real India is in _____.

(Villages / Cities / Tribal Groups)

- (2) Rural Community are mainly filled with _____ life.

(Traditional / Hereditary / Handful)

- (3) Development is a process of _____. (Change / Reflection / Resistance)

- (4) Size of social change and _____ are important factors of development.

(Quality / Numeric / Anomy)

2. (A) Explain the meaning of Social Problem and its characteristics. **14**

OR

Describe social illness (traditions) such as Child Marriage, Widowhood and superstition.

- (B) Fill in the blanks : **4**

- (1) _____ is a disgrace of Indian society.

(Untouchability / Slums / Dirty habitates)

- (2) _____ is considered as a curse still today in the villages.

(Widowhood / Women education / Self-support)

- (3) _____ had initiated Bhoodan movement for the problem of uneven distribution of land. (Vinoba Bhave / Gandhiji / Sardar Patel)

- (4) _____ is a characteristic of behaviour that harms the society.

(Social problem / Social reform / Social bonding)

3. (A) Clarify the meaning and objectives of Panchayati Raj. 14

OR

Describe the impact of Panchayati Raj on rural society.

- (B) Tick mark on True or False : 3

- (1) By implementing Panchayati Raj, rural society get boosted with democratic values.
- (2) Subhash Chandra Bose has considered Panchayati Raj as a “Great Revolutionary experiment”.
- (3) Panchayati Raj means Decentralisation of Power.

4. (A) Write a note on Mahila Sarpanch. 14

OR

Describe in detail role of Gram Sevak.

- (B) Tick mark on True or False : 3

- (1) Sarpanch is not a head of Gram Panchayat.
 - (2) Gandhiji has considered a woman more powerful and tolerable than man.
 - (3) Women’s effective leadership does not draw impeachment from their position.
-